

Komponista Jēkaba Graubiņa atceres koncerts Toronto

Mūsu pazīstamā vecmeistara Jēkaba Graubiņa simtgade tuvojas noslēgumam, un komponista piemiņai viņa darbi atskaņoti neskaitāmos koncertos gan Latvijā, gan vai visās pasaules malās, kur vien latvieši tagad dzīvo.

Stilā pārlicinošu, labi sagatavotu darbu vakaru Kanadā dzirdējām Toronto koncertapvienības izkārtotajā autorvakarā Castle Franka skolas zālē 1. novembrī, kurā piedalījās vietējie un apkārtnes kori un solisti: Hamiltonas koris "Saskaņa", sieviešu koris "Zīle", vīru koris "Viesturs", ansamblis "Kalvis", jauktais koris "Daina" DV vīru koris Kanadā, Sv. Andreja draudzes koris, Sv. Jāņa draudzes ansamblis un kameransamblis "Dzirksts". Programmā galvenokārt oriģināldziesmas un t. dziesmu apdares, bez tam pianists Pēteris Zariņš atskaņoja nelielu klavieru svītu "Vēstules labākajam draugam".

Koncertu iesāka pazīstamā DV sieviešu kora "Zīle" mūzikāli ļoti izteiksmīgais priekšnesums piecās dziesmās, kuras it kā iezīmēja visa koncerta galveno raksturu — J. Graubiņa lirismu, interesantās harmonijas, seno meldiju īpatnējos sabalpojumu, krāsaino dinamiku. Diriģents Arvīds Purvs jau ātri apjauta zāles ne pārāk izdevīgo akustiku un attiecīgi pieskaņoja balsu projekciju tā, lai tonālais skandums nepaliktu blāvi dūmakains, un, ja pirmajā dziesmā, "Kā ziedoņa gaisma" (Zemgaliešu Biruta) dažas problēmas bija manāmas, tad jāsap, ka turpmākajos darbos ievērojami atraisījās dzīvi skanīga kordziedāšana, kuru papildināja Skaidrītes Lejas un Dzidras Egles izteiksmīgās solo daļas.

Jūtami ritmiski diriģents Auseklis Pērkons novadīja "Padziedami nu, bāliņi". DV vīru koris dziedāja ar iejūsmu, tomēr lielāka vērība būtu pievēršama toņa kvalitātei, tāpat frazējumi reizēm likās sasteigti. Viestura izpildījumā Vizmas Maksimānas darbu tulkojumos vairāk smalkuma, bet te vēlmēs būtu skaidrāka dikcija.

Pirmās daļas izskaņā jaukts vīru koris stingrā P. Zariņa atbalstā un A. Pērkona vadībā nodziedāja, "Lačplēša dziesmu" (V. Plūdons). Te dažkārt balsu un instrumentu iekritieni nebija gluži precīzi, bet kompozīcijas vispārējais sniegums izvērtās plašās dimensijās, tāpat izteiksmē atzīstams.

Koncerta otro daļu ievadīja pianista P. Zariņa skaidrās līnijās atskaņotas "Vēstules labākajam draugam", kuras J. Graubiņš rakstījis Sibīrijas izsūtījumā 1950-to gadu sākumā. Skandarbī īsi, katrs it kā izsaka rakstītā brīža noskaņu. Stilā zināmā mērā atbalso R. Šūmaņa

raksturīgās svītas, ar izteiksmīgu elementu ieskicētu katrā miniatūrā. P. Zariņa spēlē varbūt gribējās dzirdēt vēl izteiksmīgāku sāpju, nemiera, ilgu raksturojumu, tomēr piecās atskaņotajās vēstulēs (Graubiņa svītā ir 6 vēstules) it labi apjautām komponista tā laika vientulību un traģiku.

Klavierdarbam sekoja dažādās kombinācijās apvienoto koru priekšnesumi, nenoliedzami, radot labākas iespējas atklāt komponista harmoniju bagātību, nekā atsevišķām vienībām, kaut vai toņa pilnskanības ziņā. A. Purvs izpildījumā ievērojami izcēla mūzikas smalkās nianšes, piem., labi parādot A. Ķeniņa "Kuršu augstiene" glezniecisko teksta un mūzikas priekšstatu kontrastā K. Skalbes dvēseles skumjajam siltumam "Nāves ējas".

T. dziesma "Aiz krūmiņa, aiz vējiņa" īpaši jāatzīmē Ērikas Beitānes solo partijas, kurās šoreiz balss tembrs likās paass, bet izpildījums bija ļoti kompetents, iekļūstīgs. Tāds tas atbalsojās arī vienā no J. Graubiņa skaistākajām dziesmām — "Tek saulīte tecēdama". Visu dalībnieku apvienoto kori bez A. Purva diriģēja arī V. Maksimāna t. dziesmā "Trīcēj' kalni, skanēj' meži", skandarbī kāpinājumā sasniedzot plašu, tāli skanošu mūzikas plūdumu.

ILZE STRĀLE-DIDRICHSONE